

Időszerűtlen karnevál

Érzelmes lélek vagyok, néha világ- és természet kárára is. Ezt az érzelmességet nem tudom levetközni jelen esetben sem, amikor a biarritzi orosz arisztokrata-karnevárról olvasok, a trabális Nikolajevics nagyhercegről és az Álmatag Olga nagyhercegnőről, akinek pendentjét Puskin Anyeginjéből ismerjük mindannyian.

Minden emberi szerencsétlenség meghatározható és részvétre hangoló. Még a hatalmas és gazdag embereké is, akik gazdagságuk és hatalmuk idején egyáltalán nem érezték meghatározást a nyomorral és szerencsétlenséggel szemben. Különösen áll ez az orosz arisztokráciára, melyben az ázsiai vadság és túlfűtött érzékiség különös kevertséggel elegyedett valami meghatározható, örök nosztalgiával az örök szépség és az örök jószág iránt, amelyik egyfelől a legvérengzőbb zsarnokokat, másfelől Tolsztojakat, Kropatkinokat, Lwow herceket termelt ki magából.

Ez az arisztokrácia ma hasztalanul, oblomovi tehetetlenségre kárhozható, kétségbeesett álmodástól üzetve bolyong a világon. Maradék fénye, kopottas eleganciája riasztva és mementóként bukkan fel az előkelő hotelek halljaiban, ahol könnyű őket megismerni tekintetük mélységéről, hervadó göggyükről, kétségbeesett reményeikről, melyek a bukásra rendelt embereket szívük mélyéig töltik el.

És most, mintegy kétségbeesett demonstrációként Biarritzban gyülekeztek össze ezek a szerencsétlen arisztokraták, fekete pompájú karneválra, hogy tüntessenek a Sors ellen, mely elárulta, elrugta magától őket, holott az ő emberi számításuk szerint a sors mindörökké szolgálataukra volt rendelve, csakugy, mint a muzsikok milliói, a cári rendőrség sbirrijei és a hadsereg minden katonája. Összejöttek tüntetni a történelmi végzet ellen, mely — úgy látszik — oktalanság és egyben hatalmasabb, mint ők voltak, amelyik nem tiszteli az összeköttetéseket, a vállrojtokat és a finom női bokák nemes hajlását, a kék és zöld szemek pazar melankóliáját, mely annak idején a téli palota csillárjai alatt a gyémántok fényében szórta elegáns tiszték, mosolygó tekintetű zsarnokok és gáláns világfiak felé sugarait.

En értem, megértem a biarritzi karneválózókat, megértem a tüntető felvonulás mögött meghúzódó keserőségeket. Hiszen gyönyörűek voltak a Newszky-prospekt téli örömei, a csilingelő trojkák ritmikus robaja, az Opera zenéje, a cári ballet táncai, melyek mint élő virágok szirmai tündökölték be a színpadot, jók voltak a dáridók, az izgalmak, amelyek elvesztek, elvesztek irgalmatlanul és szíveket fájdtatóan. Aki nem élte át ezeket a szenvedéseket, az nem igen tudja felmérni az orosz arisztokrácia keserűségét...

És mégis: ez az egész biarritzi felvonulás úgy hat, mint valami anakronizmus, mint valami időszerűtlen látványosság. Így hat még Olga nagyhercegnő szépségesen bánatos arca is, az ékszeraitól megfosztott hattyunyak, a bágyatag kéz, mely nem simithatja meg telivér lovak selymes hátát, mely eleped a megfelelő keret után, mely nagyvilági szállodák halljaiban fonnyad el, az ifjuság örömei és a zavartalan álmodozás gyönyöreinek nélkül.

Igen, élő anakronizmus ez a biarritzi karnevál, mert a világ arculata erősen megváltozott tíz év óta. A háború és az utána következő idők forgatagában annyi emberi és anyagi érték pusztult el nyomtalanul, sietve, szinte pillanatok alatt; annyi vagyon sülyedt el, annyi érték, hit, erő morzsolódott fel, hogy annak a kised orosz arisztokráciának keserűsége nem eshet latba a mai világ szörnyű nyomorúságának és vergődésének imbolygó mérlegében. Naponta százakra rug azoknak a száma, akik az általános gazdasági depresszióban öngyilkos módon vetnek véget életüknek, száz ezrekre rug azoknak a száma, akik máról-holnapra kicsöppentek régi foglalkozásukból, milliókra rug a munkanélküliek száma

s az inferno árnyai, a pokol szenvedései egyaránt a létebb rétegek számára lesznek mindennapi osztályrészé. Európát problémák fojtogatják, látás nyugtalanságok tüzes felhői rajzolódnak az égre, vajjon mi ehhez képest azoknak a szerencsétleneknek szenvedései, akik tulajdonképpen fantomai és egy dogmának áldozatai, annak a dogmának, mely szerint a Sors kereke

csak kívülük álló emberek számára lehet forgandó, de részükre örök állandóságának kell maradnia. Hát bizony az Idő, ez a kegyetlen bíró nem így gondolkodik. Az idő elvihartzott. S ezt a kegyetlen konzekvenciát még akkor sem lehet megmástitani, ha Olga nagyhercegnő számei — ezek a drága és szépséges szemek — megvakulnak a könnyektől. (s. l.)

Kiírták a hatodik erdélyi cionista konferencia választásait

(Cluj-Kolozsvár, október 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Nemzeti Szövetség kisintézőbizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a hatodik cionista konferencia választásait október 22—26. napjaira tűzi ki. Az erre vonatkozólag kibocsátott választási szabályzat a következőket tartalmazza:

A VI. országrészi konferencia választásait a klalcionisták és mizrachisták külön-külön ejtik meg. Az eladott sékelek alapján a klalcionisták 250, a mizrachisták 60 delegátus küldésére jogosultak. Valamennyi sékelfizető számára az alábbi választási szabályzat irányadó, azzal a különbséggel, hogy a mizrachista delegátusok megválasztását az Erdélyi Mizrachia Szervezet nagyváradi központi irodája, míg a klalcionistákat az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári központja fogja lebonyolítani. Valamennyi delegátus mandátumát a konferencia igazoló-bizottsága fogja leigazolni.

Minden ötven sékelfizető egy delegátust választ. A kerületi beosztást, valamint az egyes községek által küldhető delegátusok számát legközelebb ismertetni fogjuk. Azok a helységek, melyekben ötvennél kevesebb sékel gyűlt össze, a legközelebbi ötven sékelfizető-helységhez csatoltnak.

Minden választási kerület tartozik legkésőbb

október hó 18 ig választási bizottságot alakítani, amely elnökből és négy tagból áll. A választási bizottság feladata a választások technikai lefolyásának biztosítása.

Delegátussá választható minden sékelfizető, aki 21 életévét betöltötte és eleget tett a Keren Hajjeszóddal szemben fennálló kötelezőségeinek.

A választás jelölés alapján történik. Jelölhető minden passzív választójoggal bíró sékelfizető, ha jelölését legalább 10 sékelfizető írásban, a választást megelőző legalább 48 órával a választási bizottság elnökénél kéri.

A VI. konferencia delegátusválasztásainak időpontját a Szövetség kisintézőbizottsága október hó 22—26-ig terjedő időre állapítja meg, amely időpontra belül az egyes választási bizottságok maguk tűzik ki és hozzák megfelelő módon nyilvánosságra a választás pontos napját.

A választás történhetik a választási bizottság által összehívandó gyűlésen nyilvánosan, vagy akár 10 tag kérésére, akár a választási bizottság intézkedésére szavazólapok útján titkosan.

A szavazás csak közvetlenül történhetik, a sékelnyugta felmutatása alapján. A választási bizottság elnöke, amennyiben a sékelfizetők névsora rendelkezésére áll, eltekinthet a sékelnyugta felmutatásától.

A kecskeméti csendőrség

hat évig futni hagyott egy testvérgyilkost, mert azt hitte róla, hogy csak „atrocitást” követett el

Hat év után tízévi fegyházra ítélték a testvérgyilkost

(Kecskemét, október 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jellemző esetről rántotta le a leplet a napokban a kecskeméti törvényszék egyik büntető tanácsa. Egy testvérgyilkos: Nagy Kovács János került vádlottként a bíróság elé, akinek bűnügyét mindmáig azért nem tárgyalta a bíróság, mert azt hitte, hogy a bűntény a hirhedt Duna-Tisza-közi atrocitások közé tartozik (Orgovány, Lajosmizse), amelyekben mind-ezideig nem vezették be a vizsgálatot és a bűnösöket futni hagyták.

A testvérgyilkosság 1919 augusztusában, a kommunizmus bukása után történt, amikor a lajosmizsei határban román járőrök kutattak az elrejtett fegyverek után. Nagy Kovács János testvérel, Nagy Kovács Istvánnal, Almási Imre lajosmizsei gazdálkodónál csépelet ezen a napon. Egyszerre csak közeledett a tanya felé egy román járőr. Az idősebb testvér, Nagy Kovács János erre felszólította öccsét, Istvánt, hogy menjen el a románok elébe, mondja meg nekik, hogy itt nincsen se kommunista, se elrejtett fegyver és küldje tovább őket. A fiatal ember némi szóváltás után elment a román katonák elé, elintézte velük az ügyet s visszajött a csépléshez. Ekkor fivére kérdőre vonta, hogy mit végzett. Ebből szóváltás keletkezett és eközben Nagy Kovács János mellényéből kirántotta revolverét s közvetlen közelről többször rálőtt öccsére. A lövések Nagy Kovács István azonnali halálát okozták. Nagy Kovács János nyomban jelentkezett a lajosmizsei csendőrőrsnél s ott előadta, hogy megölte testvérét. A csendőrség azon a címen, hogy az áldozatot a kommün idejéből veszedelmes kommunistának ismerte, az esetet atrocitásnak tekintette és a

testvérgyilkosságról még jegyzőkönyvet sem vett fel.

A dolog fölött napirendre tértek s már úgy látszott, hogy a gyilkos testvér kibujt az igazságszolgáltatás alól. Ez év tavaszán azonban, hat év múltán följelentették a testvérgyilkost és a följelentés alapján megindították a nyomozást. A vizsgálóbíró kiszállt a helyszínre, a hullát exhumálták, megállapították, hogy három golyó okozta N. Kovács István halálát s a tanúk is azt vallották, hogy Nagy Kovács János három-négy lépés távolságról szándékosan lött rá öccsére. Nagy Kovács Jánost letartóztatták s az ügyészség szándékos emberölés büntetével vádolta meg.

A kecskeméti törvényszék előtt a főtárgyaláson tizenöt tanu jelent meg, akik mindössze annyi enyhítő körülményt szolgáltatottak a gyilkos mellett, hogy az áldozatot valamennyien összeférhetetlen embernek ismerték.

A bíróság hosszabb tanácskozás után kihirdette ítéletét, amelyben bűnösnek mondotta ki a vádlottat testvér ellen elkövetett szándékos emberölés bűntettében és ezért tízévi fegyházbüntetéssel sújtotta. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a védő felebbezéssel élt.

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. Butortermék, asztalosok turnusalkalmatosságait legelőszöbben itt szereshetik be

Kristály

kelmetestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár Cluj
Szövögyárak és kereskedők figyelmébe!
Festünk szintartóan bármilyen színre pamut, gyapju és műselyem fonalat. Fonalfehérités. Kereskedőknek adjusztálva.
Nagybani festésnél árendedmény! 500

Telefon

500

Hatv

(Cluj-Kolozsvár, október 8. Az Uj Kelet tudósítójától.)
ménye van. utóbbi évek nek egyik kóta állandóan középpontjában nyilatkozása, kráciát a polomban, ezt írta. Ady években az i deklódest ke ség, amivel fogadják a Lajos báró Lajos volt a a „Huszdik dását a kitér kereste. A h sát is láttuk. Laetelle „S megnyilatkoz tak le, amik korolnók az művészi léle Ma beszé közvetlen ke ális kérdésre.

— Valóba század Század től mint m nyilatkozaton meg érte, de vetkezményei részben zsidó ták meg a álláspontom elviseletlen már el is fele a zsidók otth zsidó összetar

— Sajnál hozzájárulni a nincs felkészít magyar: a G rája az unyá amerikai újsá zsidó reneszar „Gegen den több része m

— Amily numerusz kla zsidó diákok viseltetem a néhány esete a magatartá zsidó asszoni akasztották. és miután m az asszony ig

— Hát, akkor egy — Egy találkoztam a a kurzusrol sajátos kézm zuzst. — „Ké hatok neked, nem volt Ma a numerusz

— Ugya dekel engem akarok és ne kor egyszerű rusz klauzura miatta ilyen

— Az efa seritettek a l hogy azóta, sem érdemesi mal sokkal s kel és közeli nem tartok r érzek, amiké lipótvárcsi z

48 óra

Hatvany Lajos nagy zsidóregényt ír Erdélyben

— Beszélgetés az íróval —

(Cluj-Kolozsvár, október 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár irodalmi életének eseménye van. Itt időzik Hatvany Lajos báró, az utóbbi évek magyar politikai és szellemi életének egyik kimagasló alakja, aki kora fiatalsága óta állandóan a magyar politika és irodalom középpontjában állott és akinek minden megnyilatkozása valóságos program volt. Demokráciát a politikában, progresszivitást az irodalomban, ezt jelentették mindig is nemesveretű írásai. Ady Endréhez való viszonya az utóbbi években az irodalmi körökön túl is nagy érdeklődést keltett és érthető az az előzékenység, amivel Erdélyben, Ady Endre házában fogadják a kiváló írókat. Bennünket Hatvany Lajos báró mint zsidó is érdekel. Hatvany Lajos volt az, aki a háború kitörése előtt a „Huszadik Század“-ban a zsidókérdés megoldását a kiterésben és a vegyes házasságokban kereste. A háború utáni zsidó megnyilatkozását is láttuk. Abban, hogy lefordította Jack de Lacretelle „Silbermann“ című regényét. A két megnyilatkozás között olyan események zajlottak le, amelyek feltétlenül hatást kellett gyakorolniok az ilyen kifinomodott elmére és művészi lélekre, mint amilyen Hatvany Lajos. Ma beszélgetést folytattunk az íróval, aki közvetlen kedvességgel világított rá sok aktuális kérdésre.

Az üldözés következménye

— Valóban sokat kellett hallanom a „Huszadik Század“-ban tett néhány soraim miatt, több mint másfél évtizeden keresztül. Amikor nyilatkozatom megjelent, elsőnek apám korholt meg érte, de voltak anyagilag kellemetlen következményei is. A kerület adóbizottsága javarésben zsidókból állott és ezek azzal bosszulták meg a „Huszadik Század“-ban elfoglalt álláspontom miatt magukat, hogy adómat szinte elviselhetetlen magasra szőfolták fel. Ma bizony már el is felejtettem, hogy mit írtam, azonban a zsidók otthoni üldözése bennem igen erős zsidó összetartást ébresztett.

— Sajnálom, hogy érdemlegesen nem tudok hozzászólni a zsidó kérdéshez, ehhez ugyanis nincs felkészültségem. Kulturám pedig egészen magyar: a Gyulai Pál, az Ady Endre kultúrája az enyém. Bécsben meglátogattam Lewison amerikai újságíró, aki meg akart győzni a zsidó reneszanszmozgalom számára. Ideadta a „Gegen den Strom“ című művét is, amelynek több része megragadta figyelmemet.

A drága Lipótváros

— Amilyen meleg szimpátiával nézem a numerusz klauzusz miatt kiűzött magyarországi zsidó diákok porsát, ugyanolyan ellenszenvvel viseltetem a pesti Lipótváros iránt. Elmondom néhány esetemet és indokolva fogják látni ezt a magatartásomat. Találkoztam egy előkelő zsidó asszonnyal, akinek fivérének a fehérek felakasztották. Szóba kerültek a magyar viszonyok és miután megmondtam a véleményemet, ez az asszony így szólt:

— Hát, ugyan kérlek, te tulzol, Laci. Az akkor egy — véletlen volt.

— Egy másik lipótvárosi régi barátommal találkoztam Bécsben, akiről persze megint csak a kurzusról diskuráltam. A zsidó „ur“ egy sajátos kézmozdulattal intézte el az egész kurzust. — „Kérlek alásan, én csak annyit mondhatok neked, hogy soha ilyen konjunktúra nem volt Magyarországon.“ Egy zsidó báróval a numerusz klauzuszról beszélgettem:

— „Ugyan kérlek — mondotta — mit érdekel engem a numerusz klauzusz! Ha tanulni akarok és nem veszek fel az egyetemre, akkor egyszerűen elmegyek külföldre. A numerusz klauzusz igazán nem érdemli meg, hogy miatta ilyen nagy rumlit csináljanak.“

— Az efajta kijelentések éppen eléggé elkeserítettek a lipótvárosiak iránt és mondhatom, hogy azóta, ha találkozom velük, köszönetre sem érdemesitem őket. Keresztény barátaimmal sokkal szívesebben érintkezem, mint ezekkel és közeli rokonaimat kivéve, a távoliakkal nem tartok már atyafiságot. Képzhetik, mit érzek, amikor hallom, hogy egyik, vagy másik lipótvárosi zsidó büszke arra, hogy tegeződ

viszonyban van különítményi tisztekkel.

— Hallottuk, hogy báró ur zsidó regényen dolgozik.

„A cég“

— Ez a regény azonban nem felmagasztosítása a zsidó életnek, hanem inkább kritikája. A főszereplő Bondy Zsigmond, a kalmárkodó zsidó egy fölötté markáns típusa. A regényben egy zsidó családnak egy generáción át való meggazdagodását rajzolom. Az első kötet címe: „A cég“. A második köteté „Hab hullám lilium“. A második kötetben ugyanis a faltörő cég már egy grófnót vesz feleségül. Az anyaggal már elkészültem, sok jegyzetemet javarészt fel is használtam és erdélyi tartózkodásom alatt részint írom, részint legépeltem a kéziratot.

Bródy Sándorra terelődött ezután a beszélgetés. Hatvany Lajos ugyanis a kolozsvári Magyar Színházban valamelyik este egy Bródy Sándor-darab előadása előtt ismertetni fogja az elköltözött nagy író életművét. Melegen, kegyeletes szavakkal emlékezett meg Bródy Sándorrol, aki minden megnyilatkozásában magyar volt, mégis felháborodott, ha meghallotta, hogy ismerősei közül valaki kitért.

— Egy alkalommal Badenben együtt sétáltam Bródy Sándorral a parkban. Szegény nagybeteg, rámtámaszkodva vonszolta magát, amikor hozzánk

Titkos utasítás ment a prefektusokhoz a községi választások meghamisítására?

Egy bukaresti lap szenzációs leleplezései

(Cluj-Kolozsvár, október 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szenzációs ható leleplezéseket közöl a „Cuvantul“ a következő községi választásokkal kapcsolatban. A bukaresti lap szerint a kormány bizalmas rendeletben utasította az ország valamennyi prefektusait, hogy a községi választásoknál saját belátásuk szerint járjanak el és használjanak fel minden eszközt a siker érdekében.

Már az a tény, — írja a „Cuvantul“ — hogy az urnák mellett közigazgatási tisztviselők lesznek a bizalmi emberek, valamint az eddigi választási jelvények használatának betiltása is olyan intézkedés, amely a kormány érdekeit van hivatva szolgálni. De a titkos instrukciók arra is jogot adnak a prefektusoknak, hogy már jelőre hamisítsák meg a választásokat. A kormány azt kívánja, minden prefektus két választási névjegyzéket állítson össze. Az egyik lajstromban lehetőleg benne legyen minden arra jogosult választó és ezt függeszték ki a lezárás utáni tíz napon belül. A helyreigazítások és felebbezések után pedig ezt a névjegyzéket ki kell cserélni egy másikkal, amelyben lehetőleg csak olyanok szerepeljenek, akikről úgy tudják, hogy kormánypártiak. És ez második lajstrom kerül a választási bizottság elé. A választó, aki látni fogja, hogy nem maradt ki az első listából, a szavazáskor fogja csak megtudni, hogy mégisincs benne a névjegyzékben.

Kilátástalan a helyzet

Ezt a rendeletet például — folytatja a lap — az összes bukovinai prefektusok megkapták és a „Cuvantul“ is onnan kapta az állításait igazoló adatokat. A lap úgy tudja, hogy a mai folytatolagos minisztertanácson fog a kormány végleges határozatot hozni a községi választások ügyében. A belügyminisztériumhoz legutóbb állítólag olyan jelentések érkeztek a prefektusoktól, — és ezt liberális körökben sem tagadják — hogy a helyzet teljesen kilátástalan és kizártnak tartják a kormány győzelmét a november végére tervezett választásokon. Éppen ezért nem tartják lehetetlennek, hogy a kormány el fogja halasztani a községi választások időpontját, időközben lemond és utódjára hagyja ezt a kellemetlen kötelességet. A bukaresti lapnak ezt az információját a Rapid távirati ügynökség is megerősíti.

A továbbiakban arra a konklúzióra jut a bukaresti lap, hogy bármi legyen is a községi választások eredménye, ha egyáltalán meglesznek, — a kormány decemberben menni fog.

A munkásság állásfoglalása

A községi választások erősen foglalkoztatják Románia munkásságát is. Hirt adtunk arról, hogy

lépött két szőke kisleány, akiről első pillanatban meg lehetett ismerni, hogy vidéki magyar leánykák. Autogramot kértek tőle, mire Bródy Sándor az eleje tett levelezőlapra neve után vonást húzott és erőteljesen hozzáírta: „zsidó“. A kisleányok elfogódottan néztek Bródyra, aki igent intett a fejével, mintha mondotta volna, úgy van gyermekeim, én most, hogy ide száraztak, nem érzek mási, mint a zsidókhöz való hozzátartozásomat.

— Erdélybe — mondotta az író — főleg azért jöttem, mert már régebben nem hallottam magyar szót. Kolozsváron különben régebbi kedves ismerőseim is vannak, így Isac Emil, aki a „Pesti Napló“-nál és a „Nyugat“-ban munkatársam is volt. A román irodalom kiválóságai közül Eftimiut ismerem, a költő megküldte „Prometheus“ című darabját és meglepett, hogy a huszadik században klasszikus témáját milyen érdekesítően tudja megoldani.

Az Ady-ügy tisztázása érdekében Hatvany Lajos legközelebb nyilvánosságra fogja hozni az Ady Endréhez intézett leveleit. Ezeket ugyanis nemrégiben Ady Lajos elküldte neki és a levelekből és sok más olyan iratból, amelyet a kömmün elől való menekülése közben Budapeston hagyott, ki fog derülni Ady Endréhez önzetlen beállása.

Hatvany Lajos szíves előzékenysége folytán az Uj Kelet abban a helyzetben lesz, hogy a „Föld“ legközelebbi számában most készülő nagyszabású zsidótárgy regényének egy jellegzetes részletét közölhetjük.

a napokban Bukarestben az országos szocialista párt vezető emberei kongresszust tartottak, hogy állást foglaljanak a községi választások ügyében. Kolozsvárról dr. A Lucian, a szocialista párt egyik vezető embere vett részt az értekezleten, aki ma jött haza és a Rapid munkatársának a következő nyilatkozatot tette a bukaresti tárgyalásokról:

— Tévesen közölték a lapok, hogy Bukarestben a párt kongresszusa folyt le a héten. A kongresszus csak 18 án lesz, amikor véglegesen határozunk a községi választásokkal kapcsolatos állásfoglalásunkról. Most csak ennek a kongresszusnak az előkészítő értekezlete volt, melyen a bánáti, erdélyi, bukovinai, beszarabiai és a regáti szervezetek egy-egy képviselője vett részt. Jelen volt továbbá Pistiner képviselő, aki a párt politikai helyzetét ismertette. Az értekezleten Gherlther dr. bukaresti orvos elnökölt. Az elhangzott beszédek és véleménynyilvánítások után kimondottuk, hogy a szocialista munkásság teljes intenzitással résztvesz a községi választásokon.

— Elvben kimondottuk a siker érdekében, hogy valamelyik párt mellett fogunk résztvenni a választásokon. Hogy melyik párt mellett fogunk harcolni, azt a tízenyolcadiki kongresszus fogja elhatározni, de annyi biztos, hogy csakis a demokratikus pártokkal megyünk. Már most megtettük az intézkedéseket, hogy a munkásságot a választói névjegyzékek kiegészítésénél ne érhessek sérelmek. Az egyes városokban pártirodákat állítunk fel, melyeknek az lesz a feladatuk, hogy a listából kimaradt választói jogosultak jogait érvényesítsék.

— A Magyar Párt a kivándorlás ellen.

A Magyar Párt elnöki tanácsa tegnap ülést tartott, amelynek tárgysorozatán szerepelt a kivándorlási kérdés is, melyet az tett aktuálissá, hogy a kormány újabban négy kivándorlási ügynökséget engedélyezett és ezek már október elsején meg is kezdték működésüket. Ez a működés főleg a Délamerikába való kivándorlás elősegítésére irányul. Az elnöki tanács, a brassói nagygyűlésnek e tárgyban hozott határozatára való tekintettel, felhívást intézett a közvetlenül érintett vidékek tagozataihoz a kivándorlásra csábítás ellensúlyozására, egyszersmind megkereste az összes egyházfőket, püspököket, hogy ebben a kérdésben emeljék fel intő szavukat. Elhatározták továbbá, hogy a kérdést a sajtó különös figyelmébe ajánlja a Magyar Párt.

* Brassóban hirdetések, előfizetések felvétel és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekcs Hirlapiroda Str. Portii 32.

48 óra alatt tisztít, 10-35 telefonra házhoz küld, Czink kelmefestő.

Prenciá

zottságot alaki- tagból áll. A választások tech-

den sékelfizető, eleget tett a ennálló köteles-

történik. Jelöl- ggal bíró sékel- sékelfizető írás- alább 48 órával kéri.

usválasztásainak zöbizottsága ok- re állapítja meg, es választási bi- hozzák megfelelő ás pontos napját. választási bizott- en nyilvánosan, akár a választási olapok útján tit-

al történhetik, a ján. A választási en a sékelfizetők tekinthet a sékel-

alkost, követett el

gyzökönyvet sem

tértek s már ugy ér kibujt az igaz- avaszán azonban, a testérgyilkost ndították a nyo- lt a helyszínre, a itották, hogy há- István halálát s gy Nagy Kovács lságról szándéko- ovács Jánost letar- ndékos emberölés

k előtt a főtárgya- g, akik mindössze olgáltatták a gyil- tot valamennyien merték. skozás után kihir- snek mondotta ki övetett szándékos ért tízevi fegyház- et ellen úgy az zéssel élt.

vro- vagy rós- ngorát helyre és tekinse RÉTI SZV.-TÁRS. butortermel, csöbbsen itt szerzethetik be

Cluj Telefon 5 0 0

A Joint ezidén félmillió lejjel támogatja a kolozsvári árvákat

Az árvagondozó kolozsvári csoportjának évi közgyűlése

(Cluj-Kolozsvár, október 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi Zsidó Árvagondozó kolozsvári helyi csoportja ezidén este hat óra körül a neolog hitközség teli imaházában tartotta évi közgyűlést. A tanácskozást dr. Leitner Fülöp, a csoport elnöke nyitotta meg. Jelentette, hogy a támogatott özvegyek száma az elmúlt évben kilencvenre gyarapodott. Az egyesület anyagi alátámasztásra szorul, minthogy az árvagyógyerősen és intenzíven akarjuk istápolni. Vidéki fiúknak a kolozsvári tanoncotthonban való elhelyezése nagyon sok pénzbe kerül, azonfelül a női foglalkoztató műhely is egyelőre ráfizetéssel működik. A nyaralásban százhatvanegy árva vett részt. A nyaralás eredményére legjellemzőbb az idén elért testgyarapodás, amely gyermekekint négy-hat kilogram között váltakozik. Ismerteti az árvák szombatja akció sikerét, amelyet az összes kolozsvári hitközségek és templomok készségével segítettek elő. Ettől az akciótól csupán a szefárdok temploma tartotta távol magát. A múlt év óta 250-el szaporodott az egyesületi tagok száma, ami 16.000-ról havi 30.000 lejre emelte az egyesület havi jövedelmét. A Joint visszavonása következtében fontos feladatok megoldása vár az árvagondozóra. Nagy lendülettel kell újabb és újabb zsidó rétegeket bevonni az árvagondozás akciójába. Kéri mindazokat, akik már eddig is az árvák istápolását üzték, hogy a jövőben ugyanolyan szívet, de fokozottabb agilitással dolgozzanak és lehetőleg vonják be mindazokat, akik eddig távol állottak.

Klein Béla titkári jelentésében sorra vette az ezidén elért eredményeket, amelyek közül kiemelkedik az a rész, amely az árváknak az ipari pályákon való elhelyezkedéséről szól. Az Archimedes mérleggyárban felállított kurzuson tavaly tizenhárom árva nyert kiképzést, ezidén már huszonkettő. Az özvegyek és árvalányok ipari műhelyében tavaly tizenheten dolgoztak, ezidén már huszonhárman. Ezeket kívül Kolozsváron ma már hetvenkét fiú és huszonhét leány van elhelyezve különböző mestereknél.

Ismerteti továbbá a tanoncotthont, amely e hónap 14-én fog megnyitni és amely 40-45 árvának biztosít otthont és becsületes életpályára való előkészületet.

Boschán Géza pénztári jelentését olvassa fel, amely szerint a Joint 1924 december óta a mai napig körülbelül 455 ezer lejt fordított az általa adoptált kolozsvári árvák segélyezésére. Ha hozzávesszük az elmúlt télen kiosztott cipők árát, a Joint a 67 árva istápolásához 478.121 lejjel járult hozzá.

Az ellenőri jelentés után, amit Kertész Márton terjesztett be, a közgyűlés a vezetőségnek megadta fölmentvényt.

Dr. Leitner köszöni a bizalmat és elvárja, hogy a megválasztandó vezetőség is dolgozni fog a taglétszám szaporításán és érezni fogja azt az erkölcsi felelősséget, amely alól egyetlen jó zsidó ember nem vonhatja ki magát.

A gyűlés ezután megválasztotta az október 14-én megtartandó központi konferenciára kiküldendő delegátusokat. Ezeknek névsora a következő: Grünwald Géza, (Salamon József), dr. Márk Hillel, dr. Erczmann Béla, dr. Horváth Jenőné, dr. Róth Marcell, Feuerstein Kálmáné, Felsner Samu, Fettmann Dezső, Grün Mórné, Cziment Gézané, Braun Emilné, Willner Mórné, dr. Havas József, Boskovits Dezső, dr. Fenichel József, Hegedüs Kálmán, Katz Ignáz, Kelemen Bernát, Holländer Márton, dr. Kohn Gyula, Rózsa Mór, Molnár Ödöné, Neumann Mórné, dr. Sámuel Jenő, Spitz Tóbiás, Weiszbürg Emilné, dr. Jakobi Emilné, dr. Heller és dr. Boskovits Henrik.

Kertész Márton indítványára a régi tisztikart nyolc megválasztották és kibővítették. A tisztikar a következőkből áll: Molnár Ödöné, Boros Samu, Boskovits Dezső, Dr. Havas József, Boros papirkereskedő, Bernát papirk., Judovits Lázár, Dr. Fenichel József, Dr. Neufeld Jenő, Barabás Andor, Lób Béla, Blau Béla, Weiszbürg Emilné, Klein A. cipőkereskedő, Hoffmann Jakabné, Ausländer Lajos.

Végül megválasztották az elnökséget. Elnök

lett: Dr. Leitner Fülöp, társelnök Özv. Neuberger Zsigmondné, alelnökök Dr. Sámuel Jenő, Salamon József, Weisz Béla, titkárok Grünwald Géza, Klein

Béla, pénztárnok Boschán Géza, ellenőrök Kertész Márton, Hegedüs Kálmán, jogtanácsosok: Dr. Márk Hillel és Dr. Erczmann Béla.

Briand tárgyalta Lutherrel

A garanciapaktum tulajdonképpen a versaillesi békeszerződés magyarázata lesz. Benes és Skrzynsky megérkezett Locarnoba. Csicszerinek nem adtak vizumot

(Locarno, október 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A locarnoi tárgyalások mai szenzációja Luther kancellárnak külön tárgyalása Briand francia külügyminiszterrel. Luther délelőtt autón a Locarno vidékén fekvő Asconába ment, ahol a Helvetia-szálloda terraszán foglalt helyet. Csakhamar megérkezett oda egy másik autón Briand külügyminiszter is és a két államférfi háromnegyed óra hosszat tárgyalta egymással.

A találkozás nagy feltűnést keltett, mert ez az első eset, hogy a konferencián a francia és német delegációk vezetői a tárgyaló asztalon kívül is találkoznak egymással.

Tanácskozásuk tárgyáról eddig semmi sem szivárgott ki. Kiep német sajtófőnök azonban kijelentette, hogy már magának a találkozásnak ténye is igen örvedetesnek mondható.

A tanácskozások sorsa a párisi és londoni lapok szerint is a mos következő két naptól függ, amelyek döntés alá kerül a két legfontosabb kérdés: a keleti döntőbírósi szerződések garanciájának kérdése és Németország csatlakozása a Népszövetséghez.

A mai tárgyalásokon a kiszivárgott hírek szerint a német delegáció követelte a paktum-tervezet előszavának megváltoztatását, mert ki akarja kerülni, hogy a garancia-paktum a versaillesi szerződésre utaljon és mintegy a versaillesi békeszerződés magyarázatát tartalmazza.

A tárgyalásokon a jogi szakértők jelentésének

Az erdélyi Mizrachisták évváró gyűlése Nagyváradon

(Oradea-Nagyvárad, október 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szukkot félünnepén tartotta meg Nagyváradon általános érdeklődés mellett nagytiszóbizottsági ülését az erdélyi Mizrachiszervezet. Az emelkedett nivóju gyűlés egy év munkájának méltó határköve volt, amely ismételtenszögezte a nemzeti alapon álló vallásos zsidóság programját. Ez a program megállapítja, hogy a Mizrachi, mely magában foglalja a hagyományhű zsidóság tulnyomó többségét, szigorúan vallásos alapon akarja megvalósítani annak évezredes álmait. Az eddig elért eredmények igazolják ezirányú céltudatos munkájának helyességét. A Mizrachi megalkuvás nélkül ragaszkodik a hagyományos hitű zsidósághoz, amely népünk rendeltetésének történelmi örököse. Ellenzi azonban, hogy ez a zsidóság hermetikusan elzárkózzék a külvilág elől. Nem szabad ölbetett kézzel és apatikus nemtörődömséggel nézni a zsidóság vallási és világi életének életbevágó problémáit. A hitű zsidóság legszentebb feladata: dolgozni a hamisítatlan tradícióért, amely a zsidó hit, Palesztina és a zsidó népegyeség oszthatatlanságát hirdeti.

A nagyváradi hitű zsidóság volt Erdélyben az első, amely felismerte, hogy egyesek magatartása miatt, akiket az idő és a történelmi fejlődés leiscáfolt, az egész zsidó nép érdeke nem maradhat egyetlen szervezet keretei között. Nagyváradról indult ki az a kezdeményezés, amely Erdély vallásos zsidó tömegeiben fokozatosan öntudatra ébresztette a Palesztina iránt érzett ősi szeretet. Ez a kezdeményezés volt az előkészítője az immár hatalmas izmosodott erdélyi Mizrachi-mozgalomnak, amelynek köztudatba való bevonulása új vérkeringést adott az erdélyi hitközségi életnek is.

Az évváró gyűlést Altmann Sámuel nyitotta meg. Beszédében rámutatott azokra a súlyos feladatokra, melyek a bécsi világkongresszus után várnak a Mizrachira a legközelebb összeülő ország-részi cionista konferencián.

Wasserstrom Sándor ügyvezető elnök ezzel kapcsolatosan konkrét javaslatot tesz a vidéki helyi csoportok megszervezésének és kiépítésének munkálataira. Bejelenti, hogy az elnökség tagjai személyesen fogják azokat felvilágosító munkájukkal sorban megkeresni. Kimerítő referátumot ad a Mizrachi jelenlegi pénzügyi viszonyairól. A sékelek számarányában a Mizrachi a konferencián ötven

meghallgatás után Briand hangsúlyozta, hogy Franciaország a paktum alapjának Németország belépését tekinti a Népszövetségbe. A biztonsági szerződést — ha a tárgyalások sikerrel járnak — késedelem nélkül lehet ratifikálni. De érvénybe csak akkor léphet, ha Németország már tagja lesz Népszövetségnek.

A biztonsági tárgyalások körüli eseményekről a következőket jelentik: Benes csehszlovák külügyminiszter megérkezett Locarnoba. Skrzynsky lengyel külügyminiszter szintén utban van a konferencia svájci székhelye felé. Grabszki lengyel miniszterelnök a varsói parlamentben kijelentette, hogy Lengyelország teljes biztonságot kíván. Lengyelország viszonya a balti-államokhoz és Romániához Grabszki szerint igen barátságos. Az Oroszországhoz való viszony pedig állandóan javulóban van. Ezt mutatja Csicserin varsói látogatása is, amely sok tekintetben hozzájárult Varsó és Moszkva közeledéséhez. Csicserin szovjet-népbiztos, akinek tevékenysége szintén a konferencia tárgyalásaival van összekötettségben, Berlinből elutazott Meranba. Hindenburg elnöknel tett tegnapi látogatása alkalmával minden hivatalos formáságot és üdvözlő beszédet mellőztek. A német birodalom elnöke és az orosz külügyek vezetője, berlini hivatalos jelentés szerint, főleg a német-orosz gazdasági szerződés tervekről beszéltek.

Berlin, okt. 8. Az itteni svájci követség Csicserin orosz külügyi népbiztosától a beutazási vizumot megtagadta.

delegátussal vehet részt. Mivel pedig a Mizrachi a Szövetség keretében mint autonóm organizáció foglal helyet, külön referátumot ad le a speciális Mizrachi-ügyekről és intézményekről.

Reich József hitközségi alelnök örömmel üdvözlö a helyi csoportokkal való szorosabb kontaktust, melytől morális síeren kívül anyagi eredményeket is vár a csoportoktól. Az áldozatkészségnek a lehetőség arányában való fokozására kér mindenkit ideáljaink megvalósítása érdekében.

Nussbaum Sámuel elnök az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségnek, mely a Mizrachi politikai keretét képezi, a szervezet részéről való erős támogatását kívánja.

Berkovics Bernát az E. Zs. N. Sz.-tól megértő és a Mizrachi szellemmel összhangba hozható eredményes támogatást vár.

Weisz Kálmán, aki a napokban tért vissza Erec Jisráélból, a héber nyelv intenzív oktatásának szükségére mutat rá. A Gan Jeladim (héber óvoda) mellett héber tanfolyamok felállítását javasolja felnöttek számára.

Rath Efraim kulturális referátuma kapcsán rámutat az Ivria felnöttek kulturigényeit kielégítő kiképző munkájára.

Goldstein Mósa beszámol a Mizrachi nagyváradi chaluctelepén folyó chalucképzőmunka eredményéről. Élénk szavakkal ecseteli, hogy rövid idő alatt igazi kulturális és hitű zsidó szellemi kiképzés mellett, sikerült a chalucokat intenzív mezőgazdasági és ipari munkára szoktatni. Erős, fegyelmezett érzést és zsidó nemzeti öntudatot sikerült beléjük oltani.

Koós Leó, a chalucmunkánál elért eredményekre való tekintettel indítványozza, írjon át a központ összehelyi csoportjaihoz, tegyenek javaslatot hasonló intézmények létesítésére. Egyben beterjeszti az Erdélyrészi Hechaluc Hamizrachi névsorát, amelynek tagjai: Reich József, Silbermann József, Breuer István, Spitzer Bertalan, Koós Leó, Ardos Frigyes, Ráth Efraim, Blum Zsigmond, Sternberg Izsák, Hevesi Sándor mérnök, Kestenbaum Miksa, dr. Markovics Ignác, Erdős Zsigmond vasgyárigazgató, dr. Fried János, dr. Váradi Ödön, dr. Löv ügyvéd, Kemény József, Just Mósa.

A Mizrachi erdélyrészi központja október 11-én, vasárnap délután félnégy óra körül Szimchat-tóra ünnepét nagy miting keretében ünnepli meg a Kereskedelmi Bihorul helyiségében, amelyre Nagyvárad összzsidóságát ezuton is meghívja.

Az Uj K...
szerkesztés
felelős
Előfizető
240
Az Uj K...
me

— R
jelentik:
elnök, az
napokban
tárgyalás
krata-pár
ezintüleg

— T
restből je
párisi or
Krassin
elégedetle
kódásával

— E
iskolák
lútsok a
hurokat
Legalább
amely sze
délután k
értekezlet
tával szük
Hir szerin
nak kapn
való új b
torok figy
szemben,

— N
és Báná
földmivelé
távirati
nisztérium
Bánát hat
nak eszköz
értelmében
akik Magy
külték ide

* Kev
női és fér
véglada

— C
bánati
nemzeti p
a telepe
költségvet
középen f

— B
tisztvisel
jelentik:
döntésge
minisztere
hogy a ti
beszélésér
Bratianu
nem tartja
értekezlet
nyugodtak
megteszi

— U
rábia el
rábiai lak
buraszállit
új szállit
Beszarábia

— A
szakszer
mus a mu
harcában
iparosok
szakszerve
megállapo

TUNGSRAM A legjobb villanymű! Mindenütt kapható!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidó ság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását ezek a források megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Péntek
 5686. Tiszi 21.
 Hossana raba
 1925. október 9.

— **Ramsay Macdonald Bécsben** Bécsből jelentik: Ramsay Macdonald, volt angol miniszterelnök, az angol munkáspárt elnöke a legközelebbi napokban az osztrák fővárosba érkezik. Macdonald tárgyalásokat fog folytatni az osztrák szociáldemokrata-párttal. Bécsből tovább utazik Prágába és valószínűleg Berlinbe is ellátogat.

— **Trotszkij párisi nagykövet lesz.** Bukarestből jelentik: A lapok jelentése szerint Trotszkij párisi orosz meghatalmazott miniszter lesz, míg Krassin Berlinbe megy, mert a szovjetkormány elégedetlen Kreszinszky jelenlegi berlini követ működésével.

— **Enyhébben kell eljárni a kisebbségi iskolákkal szemben.** Bukarestből jelentik: Úgy látszik a kormány is kezdi belátni végre, hogy a hurokat nem lehet immár a végletekig feszíteni. Legalább is erre vall az alábbi bukaresti távirat, amely szerint az iskolainspektorkat október 19-én délután két órára a közoktatásügyi minisztériumba értekezletre hívták össze, hogy az iskolaév beállításával szükségessé vált intézkedéseket megbeszéljék. Hír szerint az inspektorkat megfelelő utasítást fognak kapni a minisztériumtól a kisebbségekkel szemben való új bánásmódra és fel fogja hívni az inspektorkat figyelmét arra, hogy a kisebbségi iskolákkal szemben, ezután enyhébben kell eljárni.

— **Nem teletelnek regátiakat Erdély és Bánát határaitra.** Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium felbatalmazta a Rapid távirati irodát annak megafálására, hogy a minisztérium tervbe vette volna, hogy Erdély és Bánát határain regáti elemekből telepítéseket akarnak eszközölni. A kolonizálásokról az agrártörvény értelmében elsősorban azokat veszik figyelembe, akik Magyarországból vagy Jugoszláviából menekültek ide az országba.

* **Kevés pénzért nagy értéket kap,** ha női és férfi szöveteiket **Heller, Weisz és Molnár végeladása** alatt, gyári áron vásárol!

— **Csak a jövő év közepén fizetik ki a bánáti telepeseiket.** Bukarestből jelentik: A nemzeti párt hivatalos lapja a „Romania” szerint a telepéseknek járó összegeket csak a jövő évi költségvetésbe veszi fel a kormány és csak jövő év közepén fogják nekik kifizetni.

— **Bratianu udvariasan elutasította a tisztviselőszervezet küldöttségét.** Bukarestből jelentik: A tisztviselő országos szervezetének küldöttsége megjelent ma délelőtt Bratianu Jonel miniszterelnöknél, akit arra kért, járuljon hozzá, hogy a tisztviselők érdekükbe vágó ügyeik megbeszélésére országos kongresszust hívhassanak egybe. Bratianu Jonel válaszában kijelentette, a mai időket nem tartja oportúnusnak arra, hogy a tisztviselők értekezletet tarthassanak. Legyenek a tisztviselők nyugodtak, hogy a kormány a viszonyokhoz mérten megteszi kötelességét a tisztviselőkkel szemben.

— **Újabb nyolcszáz vagon buza Beszarábia elállítására.** Bukarestből jelentik: A beszarábiai lakosság segélyezésére újabb nyolcszáz vagon buzaszállítmányt vagoniroztak be Dobrudzsában. Az új szállítmányt már a közeli napokban elindítják Beszarábiába.

— **A fascisták hatalmukba vették a szakszervezeteket.** Rómából jelentik: A fascizmus a munkásság meghódítása érdekében folytatott harcában nagy lépéssel jutott előbbre. A gyáriparosok szövetségének képviselői és a fascista szakszervezetek megbízottai között olyan értelmű megállapodás jött létre, amely szerint a gyárosok

Palesztina új közigazgatási beosztást kapott

Két kerületre osztották az országot

(Jeruzsálem, október 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Palesztina földje 1922 óta ismeretesen három közigazgatási kerületre volt beosztva: északpalesztinai, délpalesztinai és a Jeruzsálem-Jaffa városokat magába foglaló kerületre. A közigazgatás egyszerűsítése okából ezt a beosztást akként változtatták meg, hogy a Jeruzsálem-Jaffa kerületet bekebelezték a déli közigazgatási kerületbe. Palesztina kormányzója, Plumer marsall most az ország hivatalos közlönyében, az „Official Gazette”-ben közli az új beosztás részleteit. Eszerint október tizenhatodikától kezdődőleg Palesztina áll:

a) **Az északi kerületből,** amely alá tartoznak: Haifa, Acco, Nazaret, Tiberias, Safed, Nablus, Jenin, Tulkerem és Beisam kerületei. A kerületi főnökség helye Haifa, amelynek vezetője M. Abramson;

b) **a jeruzsálemi déli kerületből.** Ez alá tartoznak: Jeruzsálem, Ramellah, Betlehem, Jericho, Jaffa, Ramleh, Gaza, Hebron és Beerseba kerületei. A közigazgatási hatóságok székhelye Jeruzsálem. E kerület élére Sir Ronald Storrs, Jeruzsálem város eddigi kormány megbízottját nevezték ki.

A hivatalos lap közli továbbá a fontosabb kötelezések magukat, hogy a jövőben a munkásság képviselőiként egyedül a fascista szakszervezeteket ismerik el. Ezzel szemben a munkások a Gyáriparosok Szövetségét tekintik az ország iparosság reprezentánsaként. Az egyes gyárakban fenálló intern munkásképviselőket felosztják. Helyükbe a helyi fascista szakszervezeti tanácsok lépnek. Ezzel puccszerűen elintézték az általános Szakszervezeti Szövetséget, amely szocialista vezetés alatt állott. Egyelőre nem oszlatták fel őket, azonban megfosztották őket attól a lehetőségétől, hogy a munkástömegek és a gyárosok közötti közvetítést végezzék.

— **Az új bélyegtörvény.** Bukarestből jelentik: Az új bélyegre vonatkozó törvényjavaslat még a költségvetés megszavazása előtt a parlament elé kerül.

— **Ki árulta el Rákosi Mátyásékát?** Budapestről jelentik: A bécsi „Arbeiter Zeitung” hosszabb cikket közöl a budapesti kommunista összeesküvésről. Elmondja benne az emigránsok körében azt a hírt terjesztik, hogy Rákosi Mátyásékát Hódi Gyula volt magyar kommunista vezető árulta el a budapesti rendőrségnek. Hódi megjelent az osztrák szocialista lap szerkesztőségében és erőlyesen tiltakozott a vád ellen. Kijelentette, hogy ő az egész dologról semmit sem tudott.

— **Az osztrák kormány elutasította az államhivatalnokok fizetésjavítási kérését.** Bécsből jelentik: A „Politische Korrespondenz” értesülése szerint az osztrák kormány visszautasította az állami hivatalnokoknak a fizetésemelésre vonatkozó kérését. A kormány azzal indokolja visszautasítását, hogy egyelőre nem áll rendelkezésre erre a célra kellő anyagi alap. A kormány egyidejűleg erőlyes rendszabályokat fogantatott arra az esetre, ha a hivatalnokok kimondanák a sztrájkot.

* **Vásznakat, selymeket és harisnyát,** gyári áron vásároljon Heller, Weisz & Molnár végeladásán.

— **Amnesztiát kapnak a jassii egyetemről kizárt diákok.** Bukarestből jelentik: A jassii egyetemi tanácsnak harmadikán kellett volna ülést tartania, de elmaradt és így a hét valamelyik napján tartják meg a tanácsülést, melyen Slatineanu rektor javasolni fogja, hogy a tavaly kizárt diákokat részesítsék amnesztiában és engedjék meg nekik, hogy ismét beiratkozhasanak az egyetemre, ha ígéretet tesznek arra, hogy nem vesznek részt többé mozgalmakban.

— **Uj román-bolgár vasutvonal terve.** Bukarestből jelentik: A bolgár kormány megkeresést intézett a bukaresti ügyvivő útján a kormányhoz, hogy a két állam között létesítsenek új vonattáratot, mely Vidin és Kalefát között kötné össze a két országot. Ennek a vonalnak közvetlen kapcsolása volna Kraiovával és lényegesen megkönnyítené a két ország közötti személyforgalmat. A javaslatot kiadták tanulmányozás végett a közlekedésügyi minisztériumnak.

kinevezéseket. E. W. Northfieldet kinevezték a palesztinai csendőrség parancsnokává, F. P. W. Drummond kapitányt a kormányzó magánitkárává, H. Ratzkovszkyt a földművelési és erdészeti reszorthoz kémikussá.

E. Keith-Roach, első kormányzósági titkárt, beavatottak szerint, Palesztina közigazgatási kormánybiztosává nevezik ki.

A zsidó munkásság követelése

A palesztinai kormány főtitkáranál, Symes ezredesnél, Ben Zwi vezetésével megjelent egy munkásküldöttség, amely az ország zsidó munkásságának következő követeléseit terjesztette elő:

1. A „bűnözések megelőzésére” alkotott rendelkezéseket ne alkalmazzák ipari konfliktusok esetében.
2. a kormány legalizálja a vasuti munkások szervezését és
3. gondoskodjék korszerű és a viszonyoknak megfelelő munkástörvényről.

Symes ezredes megígérte, hogy a követeléseket jóindulattal tanulmány tárgyává teszi és minél előbb intézkedni fog a kívánások teljesítése tekintetében.

— **Eljegyzés.** Glück Böske Szilágysomlyó és Katz Izidor Petroseni, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Javaslat az európai vámok leszállítására.** Washingtonból jelentik: Az interparlamentáris Unió tanácskozásai során betervezték az európai vámok leszállítására vonatkozó javaslatot. Braun német delegátus szöveg először a javaslatot és ezeket mondotta: „A háború következménye, hogy a legtöbb európai állam a nacionalizmus hatása alatt áll és ez kihat a gazdasági életre is. Ezzel egy olyan tarthatatlan helyzet állott elő, amely sok tekintetben a múlt évszázad kis államai állapotára emlékeztet”. Beszéde végén Braun a német vámtarifát is megtámadta.

— **Eredménytelenül végződött a Somogyi-gyilkosság új nyomozása.** Budapestről jelentik: A hétfői lapok jelentése szerint a Somogyi-Bacsó-gyilkosság ügyében elrendelt új nyomozás a múlt héten eredménytelenül befejeződött, mert a hatóságok szerint a szociáldemokrata párt által rendelkezésükre bocsátott anyag nem volt elegendő a tettesek kinyomozására. A lapjelentésekkel szemben gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter kijelentette, hogy a nyomozás még nincs befejezve.

— **Csak nélkülözhetetlen nyugdíjas tisztviselők alkalmazhatók.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletben utasítja az alantas hivatalokat, hogy a már nyugdíjazott tisztviselőket csak abban az esetben vehetik vissza napidíjasként, ha azok feltétlenül nélkülözhetetlenek.

* **Purgó az ideális hashajtó.** 3

Bijou

essenciából készíttse
kölni vizét
 24 illatban kapható
1 üv. 55 lei.
 Készítés: gyors,
 olcsó, tiszta.

★
 Főraktár: Rózsa M.
„ROYAL”
 dro. ei. Cluj, Piata
 Unirii 28.

Utolsó divat szerint na. you szép, elegáns és
olcsó ruhákat készít
ARON DAVID
 Cluj, Calea Regale Ferdinand 32.

és magyarázata nek nem adtak

hangsúlyozta, hogy apjának Németország tségbe. A biztonsági ok sikerrel járnak — tifikálni. De érvénybe ország már tagja lesz körüli eseményekről a cseh-szlovák külügy-noba. Skrzinszky len- utban van a konfe- Grabszki lengyel mi- tben kijelentette, hogy t kíván. Lengyelország Romániához Grabszki Oroszországhoz való óban van. Ezt mutatja s, amely sok tekintet- oszkva közeledéséhez, akinek tevékenysége ásaival van összeköt- Meranba. Hindenburg sa alkalmával minden lló beszédet mellőztek. és az orosz külügyek elentés szerint, főleg a s tervekről beszéltek, vájai követség Csicserin teutazási vizumot meg-

gyvárado

livel pedig a Mizrahi autonóm organizáció ot ad le a speciális nyekről. elnök örömmel üdvözli osabb kontaktust, mely- agi eredményeket is tkészségnek a lehető- a kér mindenkit ideál- az Erdélyi Zsidó y a Mizrahi politikai szérül való erős támo- Zs. N. Sz.-től meg- el összhangba hozható apokban tért vissza iv intenzív oktatásnak Jeladim (héber óvoda) állítását javasolja fel- referátuma kapcsán kulturigényeit kielégítő a Mizrahi nagyváradi ző.munka eredményé- hogy rövid idő alatt ó szellemi kiképzés intenzív mezőgazda- ni. Erős, fegyvelmezett sikerült beléjük oltani. ál elért eredményekre a, irjon át a központ nek javaslatot hasonló egyben betervezték az chi névsorát, amelynek ann József, Breuer os Leó, Ardos Frigyes, nd, Sternberg Izsák, stenbaum Miksa, dr. sigmond vasgyárigaz- rádi Ödön, dr. Löv st Móse. ztpontja október 11-én, órakor Szimchat-tóra ében ünnepli meg a gében, amelyre Nagy- meghívja.

obb világhírű
 onő kapható!

KÖZGAZDASÁG

Jóváhagyták a gabonaneműek és gyümölcsilleték leszállítását Az állat- és állattermékek kiviteli illetékét nem szállította le a minisztertanács

(Bucuresti-Bukarest, október 8. Az Új Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai ma délelőtt folytatták a tegnapi megkezdett, de megszakított minisztertanácsot. A minisztertanács ratifikálta a legfőbb gazdasági tanács határozatát, melyet a gabonaneműek exportilletékének leszállítására hozott.

A jóváhagyás szerint tehát az árpa és tengeri kiviteli illetékét az eddigi 20 ezer lejről 12 ezer lejre, a babfélék illetékét pedig 20 ezer lejről 15 ezer lejre szállítja le. A köles kiviteli illetékét 15.000 lejről 12.000 lejre, lenese 20.000 lejről 15.000 lejre, pogácsa 25.000 lejről 15.000 lejre, mindenféle repce 30.000 lejről 20.000 lejre és a malata illetékét 20.000 lejről 10.000 lejre szállították le.

Ugyancsak ratifikálták a gyümölcs kiviteli illetékét. Eddig az almának 500, a körtének 800 lej volt a vagononkénti kiviteli illetéke, ezután bármilyen fajta gyümölcs illetéke vagononként 200 lej lesz.

Közöltük, hogy a gazdasági tanács javaslatot tett az állat- és állattermékek kiviteli illetékének a leszállítására is, a minisztertanács azonban valószínűleg a pénzügyminiszter ellenzése folytán ebben a kérdésben nem döntött, hanem utasította a gazdasági tanácsot, hogy a kérdést újból vegye tárgyalás alá és az illeték leszállításra tegyen újabb javaslatot.

Egyre nagyobb méreteket ölt a pénzkrisis

Már a kisbankok sem adnak hitelt

(Cluj-Kolozsvár, október 8. Az Új Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt elsőnek mutatott rá az Új Kelet azokra az aggodalmat keltő jelenségekre, amelyek egy bekövetkezendő általános pénzkrisisre engednek következtetni. Annak idején az optimistább gazdasági körök még azt hitték, hogy az idén is csupán az ilyenkor ősszel szükségszerűen bekövetkező és könnyebb természetű pénzsűkülés allarak szemben, amit a gabonakampányra való felkészülés is igazolt. Ez a remény azonban nem valósult meg, mert a romániai piacon a pénzsűke mind nagyobb arányokban következtett be, úgy, hogy ma már az a helyzet, hogy a pénzt igénylő ipari és kereskedelmi vállalatok még a legnagyobb megfeszítések árán sem tudják hiteligényüket kielégíteni.

Eleinte csak a nagyobb pénzintézetek szigorították meg a kihelyezést, de amilyen arányban a pénzkrisis terjedt, olyan arányban következett be a hitelmezsorítás a közép- és kis bankok részéről is. A kolozsvári piacon sem jobb a helyzet, mint Románia bármely más pénzpiacán, sőt megállapítható, hogy a regáti városokkal szemben a pénzkrisis itt súlyosabb természetű.

A pénzkrisissel kapcsolatosan természetesen riasztó hírek terjedtek el és általában az a bizonytalanság jellemzi a pénzpiacot, mely természetesen velejárója az olyan periódusoknak, amikor a gazdasági élet rendes vérkeringése akadályokba ütközik. Hogy mi az oka a pénzkrisisnek, nem lehet tudni. Egyesek a krízis okát abban látják, hogy a kormány belső pénzsűkülés akarja a lej külföldi értékét feljavítani, míg mások a pénzsűkét arra vezetik vissza, hogy a kormány ismert gabonapolitikája elvágta a lehetőségét annak, hogy az ország gazdasága újabb pénzforrásokhoz jusson, ez pedig elővigyázatára készíti a pénzintézeteket, amelyek saját ipari vállalataikat is csak nehezen tudják ellátni a szükséges forgatókével.

Jóváhagyták a marosvásárhelyi iparkamari választásokat. Bukarestből jelentik: A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamari választásokat Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter ma jóváhagyta. A kamarai törvény értelmében rövidesen összehívják az új igazgatótanácsot és megejtik az elnökválasztásokat. Az új kamarai elnök, a már létrejött megállapodások szerint Bürger Albert lesz.

Januárban vezetik be a postacsekkel forgalmat? Közöltük annak idején, hogy a román posta- és táviratigazgatóság a csekkforgalomnak a román postára leendő bevezetésével foglalkozik. Bukaresti jelentés szerint a bevezetés 1926. január elsejével kezdődik, az eredeti tervvel ellentétben azonban ezt az intézményt egyelőre csak Bukarestben és Temesvárt állítják fel, míg Nagyváradra és Kolozsvárra később kerül sor.

Javult Ausztria külkereskedelmi mérlege. Bécsből jelentik: Ausztriába az év első felében 1247 millió schilling értékben szállítottak be idegen árut. Az export ezzel szemben 897 millió schilling volt. A passzívum tehát 350 millió schillinget tett ki, szemben a múlt év hasonló időszakának 729 milliót kitevő öszegével. Az év első negyedében a passzívum 179 milliót, a második negyedben már csak 171.6 milliót tett ki.

Szigorú ellenőrzés alá veszik a forgalmi adókat. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium szigorú utasításokat küldött szét a pénzügyigazgatóságokhoz, melyben figyelmezteti őket, legyenek nagyobb figyelemmel a forgalmi adók behajtásánál, mert a minisztériumnak tudomására jutott, hogy nagyobb visszaélések történnek, miáltal a kincstár ebből nagyobb kárt szenved.

A CFR revízió alá akarja vétetni a 45 százalékos szállítási kedvezményeket. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága felterjesztést intézett a kereskedelem- és iparügyi miniszterhez, melyben tudomására hozza, hogy az iparpártolási törvény alapján kiadott negyvenöt százalékos szállítási kedvezménnyel kapcsolatosan visszaélések történnek. A vezérigazgatóság ezért a kiadott kedvezmények felülvizsgálását kéri a kereskedelmi minisztertől, hogy csak azok az ipari üzemek juthassanak ehhez a kedvezményhez, amelyeknek bizonyíthatóan nagy termelésük van.

Hollandiában leszállították a bankkamatlábat. Amszterdamból jelentik: A Hollandiai Bank a hivatalos bankkamatlábat október 3-án 4 százalékról 3,5 százalékra szállította le.

TÓZSDE

Október 8-án

A lej: Zürichben 250 00, Párisban 10-30, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A pénzpiac a délelőtt folyamán ismét lanyhán indult, később azonban a fokozódó kereslet hatása alatt némi szilárdulás állott be. Az árfolyamok a következők.

Bécs 920-29-40, Prága 6-12-6-17, Budapest 340-345, Páris 9-75-9-80, Zürich 40-10-40-25, Newyork 206-00-208-00, London 1006-1012, Milánó 8-40-8-50.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-40, Amszterdam 208-45, Newyork 518-62, London 2510-70, Páris 2402-00, Milánó 2083-00, Prága 1537-50, Budapest 72-60, Belgrád 919-75, Bukarest 250-00-250-00, Varsó 87-00, Bécs 73-15.

Bukarest. Devizák: Páris 9-65, Berlin 50-—, London 1007, Newyork 207-00, Milánó 8-40, Zürich 40-00, Bécs 29-30, Prága 6-16, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 790, német márka 49-00, leva 1-48, török lira 114, font sterling 1000, francia frank 9-85, svájci frank 39-50, olasz lira 8-40, drachma 3-00, dinár 360, dollár 205-50, lengyel forint 34-00, osztrák schilling 29-00, magyar korona 28-00, cseh korona 6-08, belga frank —, holland forint —.

SPORT

Egy válogatás nélkül összeállított válogatott csapat

Vasárnap, — amint megírtuk — Brassó reprezentatívjeinek ad revánst a kolozsvári válogatott csapat két héttel ezelőtt szenvedett 2:1 arányú vereségéért. Kolozsvár futbalsportja, amely nem is oly régen az egész országban egyedülálló klasszist képviselt és Temesvár, Nagyvárad fölött aratott értékes győzelmeivel a városok közötti hegemoniát is megszerezte magának — huzamosabb idő óta megállt fejlődésében és a hanyatlás tüneteit mutatja. A kolozsvári futbalcsapatok vidéki egyesületek együttesével való küzdelmeiben gyengébb ellenfelek bizonyultak; a város színeit reprezentálni hivatott csapat pedig sorozatos veszteségeket szenvedett riválisaitól.

Legfájdalmasabban talán a Brassó ellen szenvedett vereség érintette Kolozsvár futbalsportját, miután Brassó nem képviseli az első klasszist az erdélyi városok együttesei között.

A kolozsvári futbalsportnak tehát vasárnap alkalma nyílik kiküszöbölni a rajta méltatlanul ejtett csorbát és a brassóiakra mért döntő győzelmel helyreállítani a város labdarugósportjának meggingott rommóját. A jelek szerint azonban — amennyiben a mérkőzés előkészületeiből következtetni lehet: Kolozsvár futbalsportja ezúttal sem lesz méltóan a tényleges tudásának, képességeinek megfelelően reprezentálva, ami egy könnyen újabb vereség és ennek fájdalmas következményeit jelentené a megtéptázott hegemonia számára. A tegnapi délutáni győngén sikerült trialmérkőzés után ugyancsak a szövetségi kampány egy olyan válogatott csapat összeállítását ajánlta az este üléselő futballszakosztálynak, amely szerepeltetése esetén újabb, nagyobb gólarányú vereséget szenvedne Brassótól.

A szövetségi kapitány által javasolt csapat: Molnár, Pollák—Krieshoffer I., Fazekas—dr. Hatiegan—Huza, Fahn—Istvánffy I.—Batrin—Maun—Marosán, nem egy jobb kolozsvári klubcsapatnál is jóval győngébb játékerőt képvisel. Fazekas, Huza és a csatársor belső triójának szerepeltetését semmilyen szempont nem indokolhatja meg. Fazekas hónapok óta nem öltött dreszt magára, Huza most teljesen formán kívül van; a csatársorban Maun fogyatékos technikája, Batrin félénksége és taktikai készségének hiánya, Istvánffy I.-et pedig egyáltalán még az előzőknél is nyomosabb indokok bevétele nem predestinálják a válogatott csapatban való szereplésre.

A javaslat előtti meglepetésében egyébként — értesülésünk szerint — maga a futballszakosztály sem döntött annak elfogadására, vagy elvetése fölött és így annak eldöntését a ma este megtartandó futballszakosztályi ülésre halasztotta. Reméljük, hogy a futballszakosztály tagjai a legteljesebb elfogulatlansággal és klubpolitikai szempontok teljes mellőzésével fognak ebben a kérdésben döntést hozni. Mi a magunk részéről a következő játékosok figyelembevételét javasoljuk a futballszakosztály tagjainak: Szathmáry, (Molnár)—Pollák, Krieshoffer, Klein, Hatiegan, Krieshoffer II., Fahn, Blaj, Fleischer, Rakitovszky, Bonciocat, Marosán és Kronstädter.

A cseh—magyar mérkőzések csapatai. Vasárnap Prágában a cseh—magyar nemzetközi, Budapest pedig a Budapest—Prága városközi mérkőzés kerül eldöntésre. Az amugy is nehéz krízissel küzdő magyar futbalsport néhány kitűnő tagja betegség miatt lemondani kényszerül és így a vasárnapi kettős találkozás a cseh futbalsport hatalmas fölényét fogja előreláthatólag bebizonyítani. A csapatok a következő összeállításban szerepelnek: Magyarország: Zsák—Vogl II., Senkey I.—Fuhrmann, Kléber, Nyul II.—Senkey II., Molnár, Kautzky, Szücs (Törökvés)—Kohut. Cseh-szlovákia: Hochmann—Hoyer, Pernt—Kolenaty, Kada, Cervený—Wimmer, Polacsek, Szedlacsek, Dvorzacscek, Kratochvill. Tartalékok: Seifert, Carvan, Capek.

Budapest: Kropacsek—Takács, Dudás—Pesovnik, Zloch, Werner—Rössler, Spitz, Rémay II.—Horváth II.—Haar (VAC).

Prága: Planicka—Weigelhoffer, Steiner—Kuchar, Pieticha, Mahrer—Bobor, Patek, Schaffer, Silny, Jellinek. A magyar válogatott tartalékjaiként Fischer, Hungler és Demkó szerepelnek.

A Hakoah győzelme Mährisch-Ostrauban. A Hakoah vasárnap Mährisch-Ostrauban vendégszerepelt a Moravska Ostrava jóképességű csapata ellen, amely fölött 5:2 (3:1) arányú fölényes győzelmet aratott. A gólokat Eisenhoffer (4) Häusler rugták.

A kolozs
Tosca c
nek az
zengésű,
énekstíli
ben, me
hetséges
drámai

a Budap
nyitja n
helyisége
elő a m
A kiáll

bák Gilk
operettje
miejje a

Medgyas
jövő hét
ban. Tel

tolta a s
met drá
melynek

A Ma
pál hatal
harmadik
repszatás

pel a má
kiás után

Aranyvirá
az Ezüsts

jelenstébe
kiséri. Va

szőn bucsu
az Iglói d
bucsut a

Amerikába

sági előada
fordulját

k zde az
a Peleskei

adás előtt
sárnap dél

kert arató

Péntek: M
Szombat d

sok r
Szent

Szombat es
játék

rály
mény

S

les

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Hihn Irén bemutatkozása a Tosca-ban.
A kolozsvári román Opera tegnap esti előadásán, a Tosca címszerepében mutatkozott be a közönségnek az opera új énekesnője: *Hihn Irén*. Nemes zengésű, erőteljes hangja, zenei iskolázottsága, énekestilusa kedvező fogadtatásra talált a közönségben, mely sok tapsal honorálta az új, nagyon tehetséges énekesnőt. Játéka is sokat fejlődött, az erős drámai kitérésekben is jól megállotta helyét.

Jándi Dávid képkiallítása. Jándi Dávid, a Budapesten is jólismert festőművész, e hó 18-án nyitja meg képkiallítását a kolozsvári Ujságíróklub helyiségeiben. Az ismert nevű festőművész kiállítása elé a műértő közönség nagy érdeklődéssel tekint. A kiállítás csak huszadikáig fog tartani.

A színházi iroda közleményei

Kis huncut. Már megkezdődtek a színházi próbák Gilbertnek külföldön hatalmas sikert aratott operettjéből a *Kis huncut*ból. A *Kis huncut* premierje a jövő hét végén lesz.

Höstenor — Medgyaszay Vilma fellépése. Medgyaszay Vilma, a magyar Yvette Gilbert a jövő hét elején vendégszerepel a magyar színházban. Teljes estét betöltő műsorához még hozzáadta a színház Frank Welekiadnak, a kiváló német drámaírónak tragikomédiáját, a *Höstenort*, melynek vezető szerepeit Baróti Erzsébet, Cselle, Mihályfi játézzák.

A Magnetic péntek esti előadása. Pásztor Árpád hatalmas sikert aratott drámai újdonságának harmadik előadása pénteken lesz a premier szereposztásában.

Király Ernő még négy estén vendégszerepel a magyar színházban. Három napi megszakítás után szombaton folytatja vendégjátékát Király Ernő, amikor is az Aranyvirág Beppójában lép fel. Aranyvirág Lengyel Irén lesz. Vasárnap délután az Ezüstsirályban folytatja vendégfellépéseit Király Ernő. Az Ezüstsirály III. felvonásának mulató-jelenetében Király Ernőt Puskás Béla és zenekara kíséri. Vasárnap este János vitézben játssza a címszerepet Király Ernő és Iluska Neményi lesz. Hétfőn bucsuzk a kolozsvári közönségtől Király Ernő az Iglói diákokban. Holéczy Pieta szerepében vesz bucsut a közönségtől, de az európai magyar színháztól is Király Ernő, aki novemberben már Amerikában fog vendégszerepeltetni.

Délutáni előadások. Szombaton délután az ifjúsági előadás keretében ünnepli nevedszázados évfordulóját a magyar színház annak, hogy 1900 október 6-án a Bánk bán című műve bemutatásával megkezdte az ifjúsági előadásokat. Szombaton délután a Peleskei nótárius kerül színre Szentgyörgyiivel a címszerepben, akinek ez leggyörgyöbb szerepe. Előadás előtt dr. Kiss Ernő tanár tart bevezetőt. Vasárnap délután az Ezüstsirály előadása után, 6-kor Szenes Bélának a tavalyi szezonban hatalmas sikert aratott vigjátékát, a Csirkefogót adják.

Magyar Színház heti műsora

Péntek: Magnetic (A bérlet. Sorozat 54)
Szombat d. u. 4-kor: Peleskei nótárius (Ünnepi ifjúsági előadás, a kolozsvári ifjúsági előadások megkezdésének 26-ik évfordulója napján. Szentgyörgyi fellépésével. Igen olcsó helyekkel. Előadó tanár: Kiss Ernő dr Sorozat 55)
Szombat este: Aranyvirág (Király Ernő vendégjátékával, Lengyel Irén fellépésével. Premier bérlet. Sorozat 56)
Vasárnap délután fél 3 órakor: Ezüstsirály (Király Ernő vendégjátéka, Karácsonyi és Neményi fellépésével. A harmadik felvonásban

Király mulató jel ne e Puskás Béla primás kísérete mellett. Leszállított helyárrakkal. Sorozat 57)
Vasárnap du. 6 órakor: A csirkefogó. (Leszállított helyárrakkal. Sorozat 58)
Vasárnap este háromnegyed 9-kor: János vitéz. (Király Ernő vendégjátéka. B bérlet. Sorozatszám 59)
Hétfő: Iglói diákok (Király Ernő bucsufellépése amerikai utja előtt. A bérlet, sorozat 60)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Péntek, szombat, október 9 és 10. „A kis táncosnő”. Nevettető filmbohózat, 6 felvonásban. Főszerepben Patt és Pattachon.
Urania-mozgó. Péntek, szombat, október 9 és 10. „Rádiumtolva”. Fantasztikus dráma, 7 felv. Főszerepben Buno Kastner és Lona Schmiedt.
Apollo-mozgó. Péntek, szombat, október 9 és 10. „St. Sulpice koldusnője”. II. k. rész. Az utolsó és legérdekesebb rész.

Timişiana

Banca de credit și economii S. A.
Secția Deviselor — Timişoara.

Mit olvassunk?

Bródy: Rembrandt	150
Bettauer: Az elszabadult erkölcsök	180
Böhme Margit: Ibsen D. története	130
„ „ Biedenbach Mici élményei	130
Dauthendey: A Biva tó nyolc orcaja	200
France: Az istenek szomjaznak ..	120
Knut Hamsun: Lyngre szerkesztő ..	176
„ „ Az utolsó fejezet I-II ..	400
Csehov: A fekete barát	132
Courths Mahler: Az ausztráliai ..	110
„ „ Kata házassága ..	60
„ „ A kis libapásztorleány	50
Mathers: Jön a rozson át I-II ..	260
Pierre Loti: Izlandi halászok ..	70
Dumas: Madame Dubarry bukása ..	130
„ A korinthusi leány ..	80
Thomas: Fiorenza	70
Páncél: A gólkirály	140
Romain Rolland: Colas Brengnon ..	100
Wells: Világok harca	120
Papp: Beethoven	65
„ Bach	45
„ Haydin	45
Benedek: Zola	18
Kallós: Sappho (Női arcképek) ..	11
Beke: Sophia Kovalevska (Női arcképek) ..	18
Görög: Jehonala Kina császárnője (Női arcképek) ..	18
Schultz: Bevezetés a művészetbe ..	140

Kaphatók az

Uj Kelet könyvtárában.

Vasárnap

egész nap

nyitva

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek
nagyruháza Cuj

párisi, lyoni és londoni

Őszi és téli

divatújdonságokból

f. hó 11-től

kezdődőleg --- 8 napig
nagyszabásu

divat-kiállítást rendez.

Telefon **4-79** Telefon

Vasárnap egész nap
nyitva.

d'orsay parfumeur
17, rue de la Paix — PARIS

ses poudres

sept Teintes

les plus adhérentes les mieux parfumées

...nélkül
...olt csapat
...Brassó rep-
...ozsvári válogatott
...t 2:1 arányu
...a, amely nem is
...edülálló klasszist
...föltött aratott
...zötti hegemoniát
...osabb idő óta
...lás tüneteit mu-
...vidéki egyesüle-
...n gyengébb el-
...heit reprezentálni
...szerepeket szen-
...ssó ellen szen-
...r futballsportját,
...ő klasszist az
...tehat vasárnap
...méltatlanul ej-
...döntő győzel-m-
...darugósporjának
...rint azonban —
...teiből következ-
...ja ezáltal sem
...k, képességeinek
...könnyen újabb
...zményeit jelen-
...amára. A tegnap
...közés után ugyan-
...yan válogatott
...az este üléselő
...szerepeltetése
...nyu vereséget
...javasolt csapat:
...ekas—dr. Hatie-
...Batrin—Mann—
...klubcsapatnál is
...l. Fazekas, Huza
...repeltetését sem-
...ja meg. Fazekas
...gára, Huza most
...térőben Maunt
...nkésége és takti-
...L-et pedig egyéb
...abb indokok be-
...gatott csapatban
...ben egyébként
...futballszakosz-
...vagy elvetése
...este megtar-
...asztotta. Remél-
...i a legteljesebb
...zemponatok teljes
...ésben döntést
...etkező játékosok
...llszakosztály tag-
...k, Krieshoffer,
...Fahn, Blaj,
...Marosán és
...sek csapatai.
...ar nemzetközi,
...rága városközi
...gy is nehéz kri-
...nehány kitűnő
...yszerül és így a
...futballsport ha-
...z bebizonyítani.
...an szerepelnek:
...Senkey I.—
...ey II., Molnár,
...C. eh-szlovákia:
...y, Kada, Cer-
...k, Dvorzacssek,
...rvan, Capek.
...Dadás—Pesov-
...Rémay II—
...Steiner—Ku-
...atek, Schaffer,
...t tartalékjaiként
...nek.
...risch-Ostrau-
...risch-Ostruban
...va jóképességű
...1) arányu fő-
...Eisenhoffer (4)

APRÓHIRDETÉSEK
 Aprószemű közlésnél egy sor 10-12, vastagabb betűvel 6 lej. Leg-
 kisebb apróhirdetés 30 lej, álláskeresőknek 30% kedvezmény
 Apróhirdetéseket díjazás nélkül közöljük

Kereskedelmi utazók
 Berkovicsné **שרה ברקוביץ** vendéglője,
 Oradea-Mare,
 Str. Nicolai Jorga (Zöldfa-utca) 19.
 Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Jó papírcsokészítő lá-
 nyok felvételnek, Nadler,
 Calea Dorobantilor 16.

Suche zu sofortigen Ein-
 tritt tüchtigem Detailist in
 der Mode Manufaktur-
 branche, kennntniß der
 deutschen u. russischen
 Sprache, guter Auslage-
 arrangeur. Offerte m. Ge-
 haltsansprüche nebst Bild
 erbeten. Samstag gesperrt.
 Marl us Friedmann, Sibiu.
 9999

Barzel
 Fierarie
 Vasúzet
 Cluj-Kolozsvár,
 Piața M. Vit. 13
 Telefon
 1049

Nyomdai betűszedő
 állást keres szombat be-
 tartásával. = Ajánlatokat
 „Nyomdász“ jellegre a ki-
 adó továbbítja. 10

Antik háló
 díofa berakással, ju-
 nyos áron eladó, Ro-
 senberg régiségkeres-
 kedő, Unió-u. 28.

Intelligente Dame aus
 guter Familie, sehr Kin-
 derliebend, tüchtig im
 Haushalte, sucht Stelle als
 Hausdame u. Mutterstell-
 vertreteterin in frauenlosem
 Hause. Spricht auch un-
 garisch. Adresse: Admi-
 nistration. 9995

Ügyes kifizetői felvé etik.
 Cim a kiadóhivatásban.

26 éves, jó jövendelemmel
 bíró szász-nyelvszónok, zsidó
 fotósztvíve, ismert
 retség hiányán ezután
 res hozzáillő élettársat.
 Levelek diskreio mellett
 a kiadóhoz. „500.000“ jel-
 lő alatt két etnek. 9997

Figyelem!
שרה ברקוביץ
étterem.
 Özv. Grosz Adolfé,
 Oradea Mare, Str. Ni-
 colai Jorga 10 (Zöldfa-
 utca) az udvarban. La-
 kodalmak és abonensek
 rendezését vállalja.
 Isolated konyha. Olcsó
 árak.

Szalongarnitúra kitűnő
 állapotban eladó. Veressné,
 Calea Motilor (Monostori-
 ut) 143.

„Stenografia“
 gyo's- és gépiró szak
 iskola havi 250 lejes cso-
 portjába szegényebbek be-
 iratkozhatnak. Z. Pólya-u.
 2. üzemeltetés. Szeses-
 ház 9990

Inteligens zsidó házasa-
 párnak különbejárata sze-
 ra kiadó. Ajánla ot „Utcai“
 jellegre kiadóba kérek

הנהגות אנשים ונשים
 הנהגות אנשים ונשים
 הנהגות אנשים ונשים
 „5686“
 אה דער ערשטער ערשטער
 10.

Ügyes háziállat-ajánl-
 kozik zsidó házakhoz. Cim
 Magyar-utca 109. 12

Naponta friss bivalyfej
 kapható, házhoz szállítva
 is. Sc. watzné, Rudolt-
 ut 86.

Kapható az összes nagyobb órás- és
 ékszerészüzletekben.
 Vezérképviselőt:
Moisi A. Mendel Fii
ÓRA CRAIOVA
 elegáns és precíz — Csak nagybani eladás —

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA
 Gyapjmosóda, gyapjufésülde, kamgarn, vigogne-szövőde, takácsmühelyek,
 mügyapjgyár, apretura, festőde.
 Kötött és szövöttárugyár
 Könyvtárról 2000 munkást foglalkoztat. Saját konfekciós és juhtenyésztés

Mit nyer Ön
 azzal,
 hogy kísérletezik? Gon-
 dolja, hogy a „valódi
Franck a kávédarálóval“
 oly közkedvelt lenne, ha
 minőségét tartalomában és
 zamatban; kiadósságát
 és épen ezért olcsóságát
 évtizedek óta el nem is-
 merték volna?

Hirdessen az Uj Keletben

Kilakoltatásom miatt STERNBERG
 összes perzsaszőnyeget, egész új zon-
 goráimat um. Wirth, Hoffmann, Gebr. Stingl stb.
 Részletre is. leszállított árban árusítom. Részletre is. Oradea-Mare, Bul. R. Ferd. 14.

Gebr. Jänecke & Fr. Schneemann
 Druckfarben-Fabriken, Hannover
 világhírű cég
nyomdafestékei
 olcsó árban kaphatók
 Vezérképviselő Erdély és Bánát területére
FRATERNITAS
 Cluj, Strada Baron L. Pop 10

Feltűnő olcsó árak!
 Gyukits, Halban, Pichler,
 valamint fekete velour-
kalapokban
 a legnagyobb választék
WEISS SIEGFRIED
 kalap- és uridivat üzleté-
 ben, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

Mégis csak legjobb a késnélküli
„RASOL IDEAL“

borotváló por
 amely az ország legré-
 gibő gyártmánya, mely
 most újonnan átprepa-
 rálvá, az arcot nem marja
 és kellemes ha-
 tást hagy utána.
 Óvakodjunk
 az ártalmas utánszaktól. Csak az „IDEAL“ felírásu
 valódi.

Beszling József fodrász
 Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Raglanok
 öltönyök,
 gyerek-kosztümök
Neumann M.
 férfi- és fiuruha-áruháza
 Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

3. sz. k...
 hivatal...
 Cluj-Koloz...
 L. Pop. (B...
 Telefon:
 és kiadóh...
 No. N. S...
 1925 októ...
 csak
 Bizony...
 világ tere...
 madarakká...
 szerencsés...
 fesszor go...
 Cuza pro...
 tartja azt...
 fejét, min...
 költő rom...
 madarakat...
 son. Fájdá...
 nak, hogy...
 emberisége...
 dennapi vo...
 sán is alul...
 fesszor —
 azt az em...
 így a zsidó...
 csupán a n...
 ről pedig...
 is irva vag...
 nos, mi se...
 madarak el...
 és belső bi...
 ségeiről ke...
 több retten...
 Volt eg...
 hogy a get...
 lék, amely...
 S ime, mo...
 századik...
 hogy neme...
 hanem még...
 hátrányban...
 gyülekezne...
 szor urak...
 dősésüket...
 tartják azo...
 meknél is...
 tóság elvé...
 lomáciai ko...
 Milyen...
 laik szerin...
 dezett ter...
 rendelkez...
 ber véreng...
 számukra:
 ja és sem...
 mondas is...
 egyik mad...
 A madarak...
 életet élne...
 ségesnek...
 kongresszu...
 jon virrad...
 amely eg...
 rakkal, mé...
 ma szinte...
 Cuza pro...
 stünkről...
 doskodni?...
 mert hisze...
 számol, h...
 tában éri...
 mita-körök...
 madarak v...
 védelmen...
 antiszemita...
 Milyen...
 Hiszen a...
 fogva még...
 seit sem...
 esendő er...
 és morális...
 relmével i...
 nek. Megg...
 gunnyal